

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 12 Septembrie st. v.

A fost, ce-i drept, o surprindere revoluțiunea din Peninsula-Balcanică. Suprinderea însă se reduce mai cu seamă la timpul în care s'a întâmplat, nu și la meritul revoluțiunii. Aceasta era prevădută de mult de toți oamenii politici și nici că se putea altfel, afară dacă cineva ar fi mai putut presupune, că puterea turcească va fi în stare a se întinde de nou până la Dunăre și la Sava.

Ceea-ce s'a întâmplat la 7/19 Septembrie în Filipopol și Sofia nu este altceva decât continuarea reformei europene pe baza principiului național, care înainte cu vre-o treizeci de ani 'și-a primit formularea politică.

Speranța este foarte mare, că episodul acesta din reformarea chartei europene, precum s'a început, așa se va și termina: fără vârsare de sânge. Însă numai pe speranțe nu este bine a zidi în cele politice nici odată. O întâmplare foarte neînsemnată poate provoca riuri de sânge nevinovat.

Telegramele, câte sunt publicate până acum deja, ne spun despre mobilisări în Bulgaria, despre activitatea extraordinară în casarmele și arsenalele turcesci, despre trecerea voluntarilor rusesci prin România, cu un cuvânt, despre lucruri, care admit probabilitatea că evenimentele, care până acum s'au petrecut în pace, se pot preface în sângeroase.

Un incendiu în Bulgaria însă nu poate fi lucru indiferent pentru monarhia austro-ungară. Nu numai apropierea prin Bosnia și Herțegovina, putem dice imediată în Peninsula-Balcanică, ci și natura mișcării din Peninsula-Balcanică, conține material de incendiu, din a cărui schinte lesne s'ar pute aprinde și coperișul casei noastre.

Nu mai departe decât mai ieri-alaltăieri am avut ocaziune să cetim în „Allg. Ztg.“ din München într'un important articol prim, că sentimentul național a intrat foarte adânc în viața popoarelor; că el predomină judecata politică și-i procură normativele; împarte simpatiile în concertul popoarelor.

Dacă este așa, și despre aceasta nu credem că se mai îndoiesce cineva, sentimentul național ar fi materie destul de accesibilă pentru efectul schinteiilor. În anumite împregiurări așadar și sentimentul singur ar îndreptăți temerea de un incendiu în urma schinteiilor din vecinătate.

Împregiurările aceste anumite ar fi decâte ori sentimentul național s'ar afla undeva jignit.

Cu alte cuvinte, curentul politic de astăzi este susceptibil pentru simpatiile și antipatiile din sentimentul național, și aceasta este de ajuns, pentru a însufla îngrijiri îndată-ce în vecinătatea noastră a izbucnit un incendiu din aceleași cauze cu aceleași efecte.

Îngrijirea la noi însă este cu mult mai îndreptățită. Șovinismul maghiar, de optsprezece ani de zile a lucrat cu atâta sirguintă, încât, dacă 'i-ar fi și sporul precum 'i-a fost sirguinta, pericolul ar fi foarte mare. Cu nedibăcia sa, dealtminte îngâmfată, a sciut produce în sinul naționalităților din patriă atâta amărăciune, încât, dacă aceste n'ar fi pătrunse de o iubire de ordine înmuit mai mare, ca a șovinistilor oameni de ocaziune, pericolul astăzi ar fi inevitabil. Impunerea maghiarismului în viața publică întreagă a stîrnit un resentiment atât de puternic încât pe aci, pe aci, se le împingă pe naționalități la desperațiune.

Se vede că în oara ultimă și Maghiarilor le-a mai sărit beția. Au început a recunoaște, indirect, dar totuși destul de invederat, că prea departe s'a dus cu nebuniile șovinistice. Studenții la Cluj, Ministrul-president tot la Cluj și bietul Maurițiu Iókai la Cașovia, mătura aleasă de a mătura colbul șovinismului maghiar și guvernamental tot odată, s'au apucat se netezească direcțiunea, căreia se închinău până acum.

Prin neteșirea din cestiune însă nu s'a făcut nici un serviciu nici patriei, nici nimenui. Românul are un proverb plin de filosofie practică, care dice: „Boala din fire n'are lecuire“. Șovinismul la Maghiari nu este numai o boală, ci o adova natură. Momentan dar se poate ca și în crerii cuprinși de șovinism se strălucească câte o rață de lumină curată, câte un interval lucid, cum am dice. Din intervale lucide însă n'a vădit nimenea vre-o operă binefăcătoare pentru omenire.

Și apoi presa maghiară de pe la anii șesedecei, înainte de ministerul unguresc dela 1867, nu avea numai intervale lucide. A pășit înaintea lumii cu propusuri bune și frumoase, cu care asurdia lumea politică din țeară și din străinătate, însă fără de rezultat. Căci, îndată ce au ajuns la putere, s'a dovedit și la dînșii, cel mult, că „spiritul are voință“ dar carnea e debilă.

Ar fi de bun augur, dacă am pute, baremi acum, constata o îndreptare spre bine și la politici maghiari. Ne temem însă foarte tare, că nici acum nu avem de a face decât cu manevre de oameni fricoși, nedibaci și nesinceri totodată. Astfel de manevre însă, prelângă aceea că nu li se poate șterge caracterul ridiculosității, nu fac nimenui decât rău.

Și este o datorință imperativă pentru politici maghiari, chiar și în timpurile cele mai normale, de a mulțumi naționalitățile nemaghiare prin fapte, nu prin frase frumoase, sau, după-cum se întâmplă, prin dispreț și prin amenințări și torturări de tot felul. Cu atât mai virtos în timpuri agitate cum încep a fi earăși de vre-o câteva zile încoace.

Datorința imperativă, s'e-i mulțumească prin fapte pe Români, pe Sași, pe Sârbi, pe Croați și pe toate naționalitățile de pe teritoriul coroanei unguresci, ar trebui să o

simtă înainte de toți compatrioții maghiari. Prin mulțumirea naționalităților, compatrioții maghiari ar împlini totodată și datorința către ei înșiși și către întregitatea statului unguresc, de care dice că sunt atât de zeloși și către întregitatea monarhiei austro-ungare, de care din urmă, Europa, dacă va vrè să fie scutită de turburări mari și sguduitoare, va ave mare trebuință. Căci politici maghiari trebuie să scie, că fără perfecta mulțumire a naționalităților ei, cu agresivunile lor, nu sunt în stare a exercita puterea necesară atractivă. Ear' fără de naționalități, nu scim ce stat își închipuiesc politici maghiari, că vor fi în stare să susțină, mai ales când chiar și așa sunt siliți s'e-și razime statul de Austria spre a forma un complex cu pondrositate mai mare între puterile Europei.

Politici maghiari ar trebui să scie, că continuând cu sguduirea prin dese procedări agresive contra naționalităților, vor periclita însași existența monarhiei, precum odinioara, la anul 1526, au periclitat independența, și pe un timp chiar și existența, regatului unguresc.

Dacă politici maghiari, de ori ce partidă, se vor scî desbrăca de deșertăciunea politică a șovinismului, atunci curînd ar încheia astfel monarhia austro-ungară, încât ori și unde ar căde schinteile din afară, aceea se remănă intactă, pentru-ca prin vigoarea și întregitatea ei, să împedece cât mai mult războiul de rasă de care este amenințată Europa.

Noi le dorim înțelepciunea aceasta patriotică din toată inima Maghiarilor și tuturor locuitorilor din monarhia austro-ungară, pentru-că este invederat, că cu cât monarhia noastră se va prezenta mai slabă, cu atât și ciocnirea între rasele cele mari va fi mai neevitabilă.

Ear' dacă ar veni odată treaba la ciocnire, pe teritoriul monarhiei s'ar decide soarta, care dintre rasele cele mari, ce se întâlnesc în resăritul europei, are să remănă învingătoare. De decisiunea aceasta însă s'ar lega consecuențe, la care tocmai sentimentul patriotic nu ne permite nici să gîndim.

Dela atitudinea politică a Maghiarilor atîrnă foarte mult. Dela ea, mijlocit, ni s'ar părè că atîrnă chiar și sfîrșitul actului dramei, care prin revoluțiunea bulgară se reprezintă acum pe scena numită Peninsula-Balcanică.

Revoluțiunea din Bulgaria.

„Românul“ spune că din Rusia sosesc aproape 300 ofițeri ruși voluntari cari trece în Bulgaria spre a lua parte la evenimentele de acolo.

„România“ primește o corespondență, în care se descrie entuziasmul populațiunii din Ruscic.

Când evenimentele fură cunoscute prin sosirea telegramelor, clopotele bisericilor fură trase și toți locuitorii din Ruscic s'au deșteptat. O comisiune compusă din lumea cultă a cetii de peșile oamenilor, cerînd ca imediat să se strîngă, mergînd pe ulițe, cu muzica turcească și cu lăutari, dînd cu tunuri, artificii și strigînd: Tră-

iască Bulgaria unită cu Tracia, care va merge în ajutorul Rumeliilor! Ura! Moarte Turcilor! Ura! etc. etc. La oarele 4, Alteța Sa principele Alexandru Battemberg cu trenul accelerat sosi din Șumla.

Arătându-i-se o altă telegramă, 'i-se anunța că Grigorie Pașa (Grec) din Filipopol se află arestat la Gabrova, 24 de oare dela graniță. După sosirea telegramii o trăsura de poștă fu gătită, plecînd drept cu Alteța Sa la Gabrova; salutându-l poporul cu următoarele cuvinte: Trăiască Alexandru chiriarcul Bulgariei și al Traciei și comandantul lor. Sămbătă tot orașul se afla îmbrăcat în drapelele țerii. La oara 2 după prînz tot poporul prin nisce invitațiuni lipite pe pîreți era invitat ca să fie strîns în curtea prefecturii și a poliției.

După mai multe discursuri rostite de mai mulți advocați, poporul cu muzica se duse la consulul rusesc telegrafînd la Alexandru al III-lea Țarul Rusiei și cerînd ajutor.

Din Berlin se depeșează privitor la revoluția din Bulgaria următoarele:

Berlin, 20 Septembrie n. Revoluțiunea bulgară se privește aci ca unul dintre cele mai serioase evenimente, în fața căruia are să stee arta și puterea bărbăților de stat. Se procede din presupunerea că nu există nici o legătură între revoluțiune și înțelegerile dela Kremsier și că de altă parte cabinetul rusesc e tot atât de suprin de eveniment ca și cele din Viena și din Berlin. Prin aceasta s'ar fi dat o dovadă despre aceea, că cele trei puteri vor tracta cestiunea bulgară pe neașteptate ivită cu aceeași comunitate de intențiuni prietinesci, de care au fost conduse totdeauna în anii din urmă în toate cestiunile de politică internațională. Dar' abnegația de sine a politicii rusesci ar fi chiar fără margini, dacă din considerațiuni față cu puterile amice ar lăsa să treacă privilegiul favoritor, care 'i-se ofere pe Peninsula-Balcanică. Dacă arși face-o aceasta Țarul și dl de Giers, totuși cu atât mai tare s'ar valora impulsul pasiunilor panslaviste pentru a-i sili pe potențații din Petersburg să între în ogașă lor. Din această parte amenință pericolele întocmai ca și la anul 1876, când tatăl actualului Țar încă a trebuit să facă ceea-ce a cerut partidul moscovit. O Bulgariă mare independentă n'ar fi poate în stare să spărie cabinetele europene atât de mult, dacă n'ar fi de natura importantă de a însemna nimicirea domniei turcesci din Europa. Se putea trece cu vederea constituirea unei Bulgarii în Nord dela Balcani, se putea privi unirea Moldovei cu Valachia și extinderea Sîrbiei și a Greciei, fără ca să se privească în aceste o consecuență necesară a apunerii Turciei, deoarece-ce toate aceste amputațiuni s'au sîvîrșit numai la membrele cele mai depărtate ale corpului și acesta putea totuși să remănă în viață. Nu va mai fi însă în stare să trăiască în ziua când granițele bulgare vor fi trase până aproape numai de câteva mile dela Adrianopol și când evenimentele ce se extind vor răpi cu sine și Macedonia. Atunci Sultanului nu 'i-se va lăsa în Europa mai mult decât un Țermur îngust dela Marea-neagră către cea egheică, o formațiune măiestrită din grația Bulgariei și a puterilor mari, pe care ar mătura-o cel dintăiu vifor nou.

Eată scirile ultime privitoare la stadiul revoluțiunii:

Sofia, 21 Septembrie n. Un nou meeting s'a ținut a seară în loc deschis; mai multe mii de oameni asistau. Agitația și entuziasmul sînt la culme. Se fac subscripții naționale unde se inscriu sume mari. Aseară manifestație monstră. Bulgarii sînt hotărîți să lupte până la moarte pentru cauza națională. Se împart mereu arme, munițiuni și bani legiunilor de voluntari, cari

sunt imediat pornite spre Rumelia. Se așteaptă cu palpitatie sciri din Filipopol, unde principele și oștirea trebuie să fi și sosit.

Sofia, 22 Septembrie n. Muftiul din Filipopol a îndemnat pe Musulmanii din Rumelia să rămână liniștiți, ori-ce imprudență din partea lor în acest moment, putând avea grave urmări.

Deltmintreni Bulgarii n'au comis până acum nici un exces în contra Musulmanilor.

Filipopol, 22 Septembrie n. Musulmanii cari făceau parte din miliția rumeliotă au fost concediați.

În Filipopol domnesce o mișcare extraordinară; neconținut trec trupe și care cu muniții îndreptându-se spre frontieră; s'au înscris în oraș până astăzi peste 1200 de voluntari. Reclisițiunile, începute de ieri urmează cu mare activitate.

Se așteaptă pe mâine dimineață sosirea din Bulgaria a trei batalioane și două baterii. Linia strategică de apărare a Rumeliei e bine păzită.

Sofia, 22 Septembrie n. Ministerul de război bulgar a făcut mari comenzi de șrapnele în străinătate.

Filipopol, 22 Septembrie. Sciri sosite dela granița turcească arată că până acum nici o mișcare nu se simte din partea Turciei. Bulgarii desvoadă o mare activitate la lucrări de apărare pe drumul dela Filipopol la Ciaschii. Pe înălțimile dela Ciaschii spre Sud, cari domină valea Maritiei, se așază baterii și se fac întăriți.

Sofia, 22 Septembrie n. Gazeta „la Voix Macédoine“ publică articole entusiaste în cari laudă vigoarea poporului și prințului, conștient pe Bulgari ca ori cine li s'ar opune să nu renunțe cu nici un preț la drepturile lor și arată că mișcarea bulgară nu trebuie să se oprească în Rumelia, ci să caute a se întinde până peste Macedonia unde Bulgarii creștini robiți au nevoie de sprijinul fraților lor independenți. . . .

Sofia, 22 Septembrie n. Gavril-Pașa (Crestovici) fostul guvernator al Rumeliei a fost adus aci.

Mai multe regimente au trecut deja Balcanii. Din județul Rusciuc au plecat 3000 de voluntari.

Filipopol, 22 Septembrie n. Prințul Alexandru primește nenumărate felicitări din toate părțile, cu rugăciunea de a urma cu hotărâre pe calea apucată, pentru a consolida unirea tuturor Bulgarilor.

Sofia, 22 Septembrie n. Prin un ucuz din partea principelui, deschiderea camerelor se amână pe 24 l. c. n. din cauză că majoritatea deputaților n'a sosit încă în capitală.

Sofia, 22 Septembrie n. „Pol. Corresp.“ anunță: Principele Alexandru al Bulgariei a adresat puterilor signatari ale tratatului de Berlin pe cale telegrafică o notă prin care clarifică procedura sa.

Filipopol, 22 Septembrie n. „Pol. Corresp.“ anunță: Principele Bulgariei nu intenționează nici decât să altereze prin unirea Rumeliei-de-Ost cu Bulgaria relațiile de dependență ale ambelor țări față cu Turcia, întocmai precum n'a fost condus de motive dușmănesci față de Poartă, și pune cel mai mare preț pe aceea, de a delătura din procedura sa ulterioară ori-ce caracter dușmănos contra Porții.

Principele Alexandru a primit din toate părțile Bulgariei și ale Rumeliei-de-Ost asigurări ca se meargă înainte pe calea sfârșirii uniunii definitive, deoarece ce poporul e gata a-l urma și a-l sprigini cu sângele și averea sa.

Paris, 22 Septembrie n. „Tems“ aduce din Atena scirea că la cazul dacă puterile vor aproba unirea Rumeliei-de-Sud cu Bulgaria, Grecia va cere compensațiuni, pentru a se susține echilibrul.

Paris, 22 Septembrie n. La „Neue freie Presse“ i-se comunică de aci: La ambasada turcească de aci se crede că Turcia nu-și va trimite mai deaproape trupele în Rumelia-de-Ost ci în Macedonia cu scopul de a împede o întindere a revoluțiunii. Conform scirilor oficiale guvernele mai deaproape interesate în cestiunea Rumeliei-de-Ost observă până acum rezervă; ele nu arată intențiunea de a lucra separat, ba sunt chiar de părere ca să se procedă în comun. — Cele din urmă depeșe din Sofia spun despre sosirea de emisari bulgari în Macedonia, cu intențiunea de a revolta și această țară.

Belgrad, 22 Septembrie n. La „Neue freie Presse“ i-se comunică: Înaintarea armatei sârbesci e îndreptată spre granițele Macedoniei și ale Sârbiei-vechi. Batalioanele ce au staționat în Niș, Alexinaț, Cursumlie, și împregiurime,

au primit deja ordinul de plecare pentru siguranța granițelor. În țeară e liniște completă.

Berlin, 22 Septembrie n. Cercuri informate asigură că Austro-Ungaria și Rusia vor lua față cu cestiunea bulgară înțelegeri, la care Germania se va alătura.

Viena, 22 Septembrie n. Cercurile diplomatice repetesc a asigura că dreptul Porții de a suprima cu arma mișcările din Rumelia-de-Ost, e neatacabil. Privitor la această împregiurare se ăice că deja dela început au fost de acord puterile signatari ale tratatului de Berlin. Aceleași cercuri se întreabă însă, dacă ar fi consult și avantajos pentru Poartă de a-și pune numai decât în praxă în acest cas dreptul seu necontestabil. Se concede că aprecierea acestei cestiuni îi incumbe în prima linie Porții.

Londra, 22 Septembrie n. Corespondentul din Viena al „Tems“ telegrafează, că Austro-Ungaria recunoaște pe deplin dreptul Turciei de a suprima revoluția din Bulgaria și de a-l pedepsi pe principele Alexandru. Dacă Turcia ar face-o aceasta, Austro-Ungaria nu s'ar opune. Se crede însă, că Poarta va lucra înțeleptesce și va lăsa unei conferențe a puterilor să delătoreze criza. În Petersburg ar fi domnind aceleași păreri, dar' Rusia dorește ca Poarta să convoace o conferență a puterilor și detronarea principelui Alexandru să fie prima condițiune a reconstruirii Bulgariei de Nord și de Sud. Rusia sperază, că Turcia nu va trimite în contra Bulgariei trupe, deoarece ce în cazul unei învingeri asupra Bulgarilor, o revoluțiune a opiniei publice rusești i-ar face imposibil Țarului de a nu se amesteca în ceartă.

Leopol, 22 Septembrie n. Diarelor de aci li-se telegrafează din Petersburg, că acolo s'au și început colectele de bani pentru organizarea legiunii ruso-bulgare de voluntari.

Scutari, 22 Septembrie n. La „Pol. Corr.“ i-se scrie: Conducătorii diferitelor triburi din Albania-de-sus țin, decând cu ciocnirile dela 28 Februarie a. c. dintre populațiunea din Luma și miliție, adunări dese în scopul formării unei lige în contra plănutei introduceri de legi noi. De curând numitul mareșal Beissel-Pașa, care era convins, că între aceste triburi amenință o rescoală, a plecat cu 4 batalioane către Djacova, unde a sosit în 4 l. c. și a împresurat orașul cu trupe. A lăsat apoi să îl aresteze pe un numit Suleiman Borei și pe alți instigatori de frunte. Popolațiunea indignată pentru aceasta a atacat trupele și astfel s'a născut o luptă, care s'a terminat cu pierderi mari din amândouă părțile. Beissel-Pașa a plecat în urma acesteia, dar' pe calea către Prisrend a fost atacat așa încât a trebuit să ceară întru ajutor alte 4 batalioane din Pristina.

„Voința națională“ scrie:

În momentul din urmă aflăm că prințul Alexandru I, după ce a dat manifestul seu către poporul Bulgariei și Rumeliei, a trimis o adresă circulară telegrafică către miniștrii de externe ai tuturor puterilor europene, arătându-le că vechia stare de lucruri încetând în Rumelia, poporul bulgar din acea provincie, printr'un plebiscit, l'a proclamat prinț.

În circulara aceasta Alexandru I spune că poporul bulgar l'a rugat unanim să primească numirea de prinț al Rumeliei. Prințul ăice că a dat un manifest în care proclamă unirea Rumeliei și Bulgariei; dar' că această unire s'a făcut fără vre-un scop ostil imperului otoman, a cărui suzeranitate o recunoșc principatele bulgare unite.

Prințul Alexandru I roagă, prin miniștrii de externe ai puterilor respective, să recunoască starea de lucruri inaugurată în Rumelia prin mișcarea populară, și invoacă intervenirea puterilor prelângă Sultan pentru a evita o inutilă vărsare de sânge.

Asemene, prințul Alexandru a înaintat o adresă către Sultanul și către guvernul imperial otoman, prin care le notifică evenimentele petrecute în urmă în Rumelia și Bulgaria, și-i roagă a recunoaște noua stare de lucruri.

Expulsiunile din România.

„Voința Națională“ publică în numărul dela 11/23 l. c. un articol asupra expulsiunilor, din care extragem următoarele:

Într'adins nu am voit să atingem până acum cestiunea expulsiunilor; am voit să lăsăm timp ca lumea să se liniștească și să judece cu

rațiunea rece un fapt care în prima ăi n'a fost întrevăd decât prin frigurile sentimentalismului. Nu ne îndoiim că în acest moment o mai dreaptă înțelegere a lucrurilor va face pe toți oamenii nepărtinitori să aprobe pe deplin măsura luată de guvernul român.

Nu avem nevoie să intrăm în multe considerații pentru a justifica această măsură. Mai întâiu de toate e bine să ne înșămăm un lucru: una e pozițiunea expulsiunilor față cu statul român, față cu acest din urmă ei sunt supuși străini; ca atare datoria lor a fost de a nu crea țerii nici o greutate, nici o pedecă care s'îi compromită relațiile cu țările vecine. Ceea-ce se cerea dela dînșii, supuși străini, se cerea dela ori-ce cetățean Român și calitatea lor de Transilvăneni nu putea să le constituie un privilegiu spre a compromite fără nici o răspundere siguranța statului.

Nu trebuie să uităm earăși că expulsații s'au bucurat întotdeauna în țeara românească de cea mai mare libertate, că au fost pururea ocrotiți, după cum au fost ocrotiți în genere toți Românii de dincolo ce s'au stabilit la noi. Numai de bună voință guvernului nostru nu au avut a se plânge vre-o dată Transilvănenii. Cu suțele ei au fost primiți în toate funcțiunile statului: îmbrăcișaiți pretutindeni, li s'au deschis cu înlesnire porțile tuturor carierilor; numeroși Români de dincolo ocupă astăzi locuri foarte însemnate la noi în barou, în ăiaristică, în comerț, care într'o bună parte este în mâinile lor. Pretutindeni Ardelenii, cari s'au purtat bine și au simțit românesc, au întâmpinat în țeară la noi cea mai deplină și mai amicală ospitalitate. Nu avem decât să întrebăm pe miile de Ardeleni ce se găsesc aci, dacă, cât timp au respectat legile acestei țeri, au fost vre-o dată supărați întru ceva?

Expulsații au fost, cum am spus, ocrotiți, numiți unii din ei în funcțiuni, li s'au îngăduit să-și exprime părerile prin graiu sau prin scris în modul cel mai nețermurit; ei au scos ăiare, au atacat guvernul, tronul chiar, s'au năpustit cu violență asupra statelor vecine; totuși niciodată chiar în excesurile lor, n'au fost supărați.

Din momentul ce însă, în urma unor instigări și ueltiri — pe cari la nevoie le vom da pe față — ei au voit să compromită siguranța statului român, guvernul nostru a fost nevoit să recurgă la neapărata măsură a expulsiunii.

Nu trebuie să uităm că Romaniei, mai puțin decât ori cărei alte țeri, nu-i este îngăduit să nutrească pe teritoriul ei agitații cari se pot întoarce apoi ca o armă în contra-i.

Destul sântem acușai că am devenit un focar de socialism și de nihilism, destul e că din toate părțile ni se aruncă învinovățirea că am nutri agitații de tot felul, nu putem îngădui să fim taxați în fața Europei și ca un focar de irredentism.

Nu avem decât să ne aruncăm ochii în giurul nostru, nu avem decât să ne uităm la evenimente ce se desfășură în Peninsula-Balcanică, pentru-ca să ne încredințăm că acum, mai mult decât-ori când, avem nevoie de a dovedi Europei că sântem un element de ordine și că avem ăria să reprobăm ori-ce mișcare, care ar pute să compromită bunele noastre relații cu țările vecine.

Protestările contra expulsiunilor se urmează.

„Românul“ publică proteste din Focșani și anunță, că s'au ținut întruniri la Bărlad, la Ploiesci, la Brăila și la Botoșani.

Subscrierile pentru ajutorarea expulsiunilor se urmează.

„L'Indépendance Roumaine“, vorbind despre expulsiunea d-lor Ciurcu, ăice următoarele:

Desfidem pe ori-ăi-cine să găsească în toată colecțiunea noastră o singură linie, prin care dl Ciurcu ori vre-un altul ar fi vorbit despre anexiunea Transilvaniei, a Bănatului ori a Bucovinei la România liberă. Ceea-ce am ăis noi și ceea-ce repetăm când ni se prezintă ocaziune, este că suferințele și reaua tratare ce Maghiarii fac să îndure frații nostri de preste Carpați nu pot dura timp îndelungat fără-ca să provoace din partea oprimaților o rezistență, care poate să pună în pericol existența și integritatea statului ungur.

Va să ăică oare a vorbi de anexiune, când prevedem rezultatul unei opresiuni? Guvernării nostri nu cumva ar voi să-și felicite

pe Maghiarii de a fi suprimat curtea cu jurați din Sibiu, de a fi impus limba maghiară în școlile române și la tribunale, de a fi luat tot felul de măsuri ilegale și tiranice contra Românilor din Ardeal?

Aceasta ni-e preste puțință și tot ceea-ce putem face (și ce a făcut și dl Ciurcu) e de a sfătui pe frații nostri din Ardeal să reziste pe toate căile legale față cu maghiarizarea de care sunt amenințați. Dacă această atitudine poate să fie luată drept *irredentism*, atunci sântem *irredentiști*, avem dreptul și datoria de a fi.

Astfel nu noi singuri constatăm măsurile de opresiune luate de guvernul ungur contra Românilor. Diarele germane în mai multe rânduri și-au ridicat vocea, ca să blameze atitudinea Maghiarilor față cu Românii și cu Sașii din Ardeal și nimeni nu i-a trecut prin minte să le acuze de irredentism.

Este adevărat, că cele câteva sute de mii de Sași ce stau, de aproape 800 de ani în Ungaria sunt departe de patria mamă și plângerile lor produc mai puțin efect, fiindcă nu pot decât să rămână platonice, în vreme-ce plângerile Românilor au darul de a-i înspăimânta pe Maghiarii din cauza apropierei regatului român. La aceasta Ungaria trebuie să reflecteze cea dintăiu.

Cel mai simplu mijloc de a pune capet la ceea-ce se numește *irredentism român* e de a le face dreptate populațiunilor române. Să se facă o încercare cu acest mijloc și întreaga agitațiune va înceta ca printr'un farmec. Nu prin măsuri arbitrare vor ajunge vre-o dată Maghiarii să-și câștige simpatiile deosebitelor popoare, pe care sistemul dualist le-a supus coroanei stlui Stefan. Să-și reamintească propria lor istorie; ca îi va învăța, că Ungaria a îndurat suferințe analoage cu acele pe care ei le impun ădi Românilor și Sașilor și înainte de faimosul *Ausgleich*, care a creat sistemul dualist, exista o *Ungarie irredentă*, care lucra pentru emanciparea Maghiarilor de jugul austriac.

Chiar și astăzi există în Ungaria o partidă, care visează independența completă a țerii și chiar la București am vădut sânt acum câteva zile un banchet dat în onoarea lui Kossuth, la care Maghiarii de aici au dat curs liber ideilor lor irredentiste.

Trebuia oare să-i împedcăm? De sigur nu! Cu toate aceste guvernul român e în relațiuni tot atât de bune cu guvernul din Viena ca și cu cel din Pesta, și în vreme-ce se arată atât de sever față cu câțiva tineri ardeleni români, care s'au folosit numai de un drept, de ce oare a fost atât de indulgent față cu o întreagă colonie străină, care organizează o solemnitate, în care se glorifică idei și aspirațiuni contrare legilor fundamentale ale vecinului imper?

Se vede dar' că Maghiarii, nu iubesc libertatea decât pentru ei înșiși și că ar voi, ca în România ospitalitatea numai în favorul lor să fie respectată.

Stranie pretențiune!

În plină Românie liberă Maghiarii pot face *irredentism maghiar*, ear' Românii din Ardeal n'au nici macar dreptul de a se plânge și de a-i plânge pe ai lor.

Evenimentele din Bulgaria în oglindă maghiară.

„Pesti Napló“ de alaltăieri scrie:

Am contrașis politicii orientale a guvernului, și celeia a lui Tisza și celeia a lui Andrássy — înzadar ne-am opus. Atotputernicul D-șen nu poate preface lucrurile făcute în nefăcute. Dar' istoria judecă asupra bărbatilor de stat și adeseori a justificat prevederea acelor, cari n'au avut decât cuvinte de avertisare față cu puternicii, ale căror cuvinte sunt hotărâtoare. *Sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas.*

Au permis să o prăpădească pe Turcia, și acum pășese în locu-i Rusia; au făcut regatul român, și acum e pe spatele nostru irredenta; au ocupat Bosnia și acum pot porni o campanie nouă în Albania și Macedonia. Cine ne-ar sci arăta, ce folos a avut sau va avea Ungaria din aceste? Și cine poate contesta pericolul amenințător?

Cu câtă glorie s'au rentors din Berlin! Cum au sfășiat tratatul de San-Stefano, cum n'au permis o Bulgăriă-mare, cum au păstrat Rumelia pentru Turcia, care va fi mai tare fără de pro-

vinciile revoluționare, cum l-au scos pe Rus din Peninsula-Balcanică și l-au luat toate fructele izbândii! Aceste le spuneau.

Și acum? l-au dat pe ei de gol evenimentele: tratatul de Berlin e sfârșiat, Bulgaria-mare e creată, Rumelia-de-Ost e stearsă, tratatul de San-Stefano e proclamat, influența rusească e restaurată și Peninsula-Balcanică e revoltată.

Ce ție la aceste guvernul și partizanii lui?

Am fost prietenii alianței germane, am fost în contra alianței celor trei împărați. Totdeauna ne-am temut de alianța rusească; guvernul nostru a acceptat-o. A dis: aceasta e pacea; eată cum se prezintă această pace: Bulgaria, pe basa asigurărilor rusesci, ocupă Rumelia și stă la porțile Constantinopolului cu armata ei condusă de ofițeri rusesci. Și Austro-Ungaria se nu fi știut nimic despre lovitură de stat a principelui Alexandru? Nu se poate presupune, deoarece principele Alexandru a luat parte la manevrele dela Pilsen înainte de ce a călătorit la Franzesbad la Giers. Credem însă că Tisza n'a știut nimic despre lucrurile ce se pregătiau.

Dar' deși n'a fost la Kremsier pentru a-i săruta Țarului mâna, totuși e responsabil pentru politica, care din alianța alor doi a făcut alianță triplă, din prietinia germană, a făcut prietinia rusească.

Prin aceasta earăși avem acum după cap cestiunea orientală.

E drept, că încă nu e războiul oriental, dar' poate să fie.

Rusia și-a creat și-o Bulgaria. Puterea Austro-Ungariei se sfârșește la Orșova. Aceasta am ajuns-o.

Dacă Rusia înaintează, și noi înaintăm. Paralel. Dacă Bulgaria se unesce cu Rumelia, se adnectează Bosnia și Herțegovina; dacă Muscalul va lua întreagă Rumelia, noi vom lua Albania, obiectul de clasă al Macedoniei, și dacă Țarul va merge la Constantinopol noi vom intra în Salonichi. Această politică norocoasă s'a inaugurat la Kremsier, *ut exemplum docet*. Rusia a început deodată acțiunea.

Țișa lui Bismarck, că Germania se învoiesce în Orient cu toate, cu cari se învoiesc Rusia și Austro-Ungaria. Și așa se vede, aceste s'au învoit. Cu încetul vor îmbrăca-o pe Turcia.

Bulgaria începe cea dintâi ocuparea. Oare Turcia va renunța ușor la Rumelia-orientală. Sau va începe războiul? Atunci tot Orientul se va încinge în flăcări.

Și așa se umple de agitație. Milan grăbesce la Belgrad, prințul Carol îndrăgă la București. Sârbii, Grecii, Turcii, Albanii, Bulgarii, Românii, toți fierb.

Diplomația rămâne liniștită. Alianța triplă e pacea. Dar' ce pace? O conferință europeană va corege congresul european, principii legitimi sancționează revoluțiunea, „uniunea e fapt servit“, ție Alexandru, principele Bulgariei de Nord și de Sud. Această conferință va corege și mandatul bosniac, va face din ocupațiune, adnexiune.

După aceea urmează celelalte una după alta.

O privire după culise.

Reproducem în traducere primul-articol de alaltăieri al Țarului din „Budapester Tagblatt“. Vor fi multe învățături potrivite în acest articol apărut în un Țar unguresc. Eată articolul în tot cuprinsul lui.

Congresul sârbesc, ce se va întruni poimâne în Carlovitz, are de astădată a rezolva probleme atât de importante, încât asupra lui e îndreptată atențiunea nu numai a cetățenilor de naționalitate sârbească ai statului, ci a întregii țări, sau cel puțin a tuturor acelor factori, cari se interesează de cursul afacerilor publice din Ungaria. Nu se poate nega că există un abis între o parte a poporului sârbesc și între guvern, un abis, preste care se nisua a o trece pe majoritatea precaută a poporului sârbesc, prelângă toată prevenirea puțină, de care această majoritate s'a împărțit din partea partidului guvernamental, care afla plăcere, ba poate afla chiar avantaj în aceea, de a-i stigmatiza pe Sârbii din țările ungare ca pe un element nesigur, iloyal și gravitator în afară, fără-ca, prelângă toată această persecuțiune purtată cu sistem de mulți ani, să fi putut produce baremi o umbră de dovadă pentru aceste invinui.

Unul dintre cele mai mari păcate ale regimului lui Tisza e poate această ținută echivocă

a lui față cu naționalitățile. Un guvern necapace de a crea ceva pozitiv, lipsit de orice idee productivă creatoare, a cărui existență nu e impusă prin o necesitate internă, se poate susține numai prin asmuțare și amăgire reciprocă. Același a adus prin năsuțurile de ani îndelungați în această direcțiune lucrurile acolo, încât nu numai oamenii fără judecată, ci, durere, și bărbai, dela care s'ar cere prudență politică, s'au dat a privi naționalitățile ca o primejdie pentru statul ungar, ca-și-când interesele acelora n'ar cere tot atât de de imperios susținerea aceuia, și ca-și-când naționalitățile n'ar ști, că afară din Ungaria ar fi privite totdeauna ca străine, chiar și decătră conaționalii lor, cari s'ar uita la concurența lor totdeauna cu ochi chiorși.

Cel puțin Sârbii din Ungaria sunt adânc pătrunși de această părere. Poate să fi fost un timp când doi sau trei nebuni dintre ei au umblat aieve după utopia unei Sârbie mari, o împregiurare, care n'a fost nici când dovedită, dar' masa poporului sârbesc din Ungaria a fost străină de aceste visuri. Dar' chiar dacă ar fi existat într'adevăr între Sârbi oare-când un partid dușman statului, totuși nu se poate nega că aceia deja de ani n'au dorință mai fierbinte, decât ca să fie recunoscuți ca aceea ce se simt în faptă și ca aceea la ce ei nu numai că sunt îndreptățiți, ci sunt chiar obligați, adică ca cetățenii de stat ungari fideli, cari, prelângă păstrarea naționalității lor și a intereselor lor culturale, nu cearcă a se subtrage dela nici una din datorințele, ce le are cetățeanul de stat ungar, ci ar fi gata a le împlini pe toate în orice direcțiune și cuprins.

Ori-care alt guvern, afară de acela al lui Coloman Tisza, ar fi salutat cu bucurie aceste inclinări ale unui neam atât de numeros, și atât de important în posederea de inteligență și virtuți civice, și l'ar fi primit cu brațele deschise pe cei ce se apropie de el plini de încredere. Nu face așa însă acest guvern, căruia trebuie că îi este un spin în ochii orice aplanare pacnică a cestiunii naționalităților, deoarece-și își derivă îndreptățirea sa aparentă de existență numai din stafia unui pericol intern. După-ce acum în faptă a fost dispărut ori-ce contrast politic, guvernul a cercat a împintea pofta de domnie a clerului sârbesc și astfel l'a succes, prin aceea că a instituit un patriarh în toată privința atrăgător dela dînsul, a lega de sine prin interesele sale o parte atât de mare a clerului astfel, încât acesta s'a rupt de conaționalii sei și a nisuit după omnipotență în biserică și în școală. Abisul ce a existat mai nainte nu numai că nu a fost prin aceasta trecut, ci din contră a fost încă mai adânc săpat, deoarece guvernul Tisza a știut bine, că prelângă o constituțiune bisericească atât de democratică, precum e cea sârbească, elementul laic nu va pute fi scos niciodată de bună voie din administrațiunea averii bisericesci și a instrucțiunii. Aceasta a voit-o guvernul Tisza, ear' nu — precum voiesce să îi deie aparență — de a-i asigura patriarhului Angyelic omnipotență.

La congresul, ce se va întruni poimâne aceste contraste vor ocupa loc împreună, și noi — fără de a ne fali cu vre un dar de prefectie — putem arăta de pe acum peripețiile, în care va decurge acest congres. Majoritatea congresului e, precum aflăm din parte informată, dispusă a merge până la granițele cele mai extreme ale concesiunii; ea va concede tot ce l'iese cu cere în interesul statului; ea va concede pretenșiunilor patriarhului atâta, încât va recunoască până chiar și infalibilitatea lui în toate cestiunile bisericesci. Dacă dar' guvernul și patriarhul voiesc serios o tranșare între contrastele existente, atunci aceasta se poate privi încă ați ca perfectă. Sârbii nu se sparie de nici o jertfă patriotică și sunt inclinați a-i recunoască capului lor suprem spiritual, — deoarece-aceasta se pare că insistă la această, — o putere, care e aproape asemenea aceleia a Papei, fără ca aceasta să li se fi impus conștiinței lor religioase prin o dogmă. Dar' preste aceasta ei nu voiesc și nu pot să meargă cu concesiunile, dacă pofta de onoare și putere a clericalilor, instigată de guvernul Tisza, ar merge întru adevăr până la a cere scoaterea afară a elementului laic din administrațiunea averii bisericesci și a școalelor. Dacă ei ar insista prelângă această pretenșiune, precât de nedreaptă pe atât și de nebunească, atunci ruperea e neevitabilă și patriarhul Angyelic, cu aderenții sei, se poate susține pe scaunul de patriarh, ce-l ocupă, cu puterea guvernului, el poate,

răzimat pe putere, să dispună cum îi place, dar' între dînsul și poporul lui va fi ruptă pentru totdeauna și ultima legătură de comunitate, care l'a mai fost legat, și lumea va vedea odată teatrul curios al unui capsuprem bisericesc, care n'are turmă deoare-ce, după cum se știe, spiritele și conștiințele, nu se pot silui, și poporul sârbesc nu se învoiesce a-l urma unui conducător, care nu are inimă pentru interesele lui și care se face unealta a unor astfel de tendențe, cari în ultima linie țințesc numai la descompunerea totală a bisericii și naționalității sârbesce.

Durere, se pare ca-și-când această reușită nefavoritoare a desbaterilor congresuale ar zăcă în planurile guvernului și ca-și-când acesta ar intenționa ca în nesuccesul acelora să caute un pretext de a împrăscia congresul.

Considerând contrastele ce există în velleitățile dintre patriarh și majoritatea membrilor congresului, și adică în fața pretenșiunilor necumpătate ale fracțiunii clericale, — nu e neprobabil că și partidul contrar va fi silit a folosi nisele cuvinte aspre pentru apărarea constituțiunii bisericesci de drept, în care cas comisăru bine instruit al guvernului ar afla motivele pentru disolvarea congresului.

Guvernul crede că e străpus prin această măsură în poziția avantajoasă de a compune mai târziu prin cunoscutele mijloace de coterșire, „ovșul și biciul“, o majoritate congresuală flexibilă; elementele independente dintre Sârbi sunt de altă părere. Dar' nu e acum timpul de a discuta această cestiune; astăzi, pe pragul congresului, fie constatat numai atâta, că procederea în contra majorității sârbesce nu e în interesul ideii de stat ungar; considerând natura conceditoare a Sârbilor, această procedere e absurdă și contrară ori-și-cărei pretențiuni ce ar fi a se face în înțelesul intereselor de stat. Dacă congresul sârbesc va fi dizolvat, la aceasta nu va fi de vină lipsa de patriotism a Sârbilor, ci întru adevăr vina o va purta pofta preste măsură de domnie a unui cler, ce nu-și cunoaște condițiunile trebuincioase pentru existența sa, și frica unui guvern necapace, că adică el va fi superflu, dacă nu va mai fi în contra unei națiuni unite în relațiunile ei politice, și dacă nu va mai fi în stare de a susține un contrast măiestrit între singuraticile părți ale aceleia și a le întrebuița una în contra celeilalte, ca ileul și nicovale. E timpul suprem ca în sfârșit această ficțiune să se împrăscie . . .

Rapoartele dintre Turcia și Bulgaria.

Rumelia-orientală prin art. 13 din tratatul dela Berlin a fost investită cu drepturi autonome. Ea era pusă sub autoritatea politică și militară a Sultanului și se bucura de o autonomie administrativă în frunte cu un guvernator creștin. După art. 15 și 17 al tratatului din Berlin, Sultanul avea dreptul de a îngriji de apărarea provinciei prin lucrări de întărire și stabilirea de trupe la frontierele provinciei. Aceste stipulațiuni n'au fost de loc puse în lucrare. Pentru menținerea ordinii s'a înființat o gendarmerie și miliții locale. După art. 16, guvernatorul pentru apărarea provinciei avea dreptul să cheme oștiri turcesci; în acest cas însă Poarta era ținută a face cunoscută hotărârea sa reprezentanților puterilor la Constantinopol. Constituțiunea provinciei dela 1879 se compune din 15 capitole și 495 articoli și puterea legiuitoare se exercită de o adunare provincială. Adunarea se compune din nouă reprezentanți oficiali, din 36 deputați aleși și din 10 deputați numiți. Adunarea se întrunesc în fiecare an în luna lui Octomvrie.

Rumelia orientală are o suprafață de 35,901 kilometri pătrați și o populațiune de 815,946. După naționalități această populațiune se împarte în chipul următor: 573,560 Bulgari, 174,700 Turci, 42,654 Greci, 19,549 Țigani, 1,306 Armeni și 4,177 Ovrei.

Principatul Bulgariei având o suprafață de 63,972 kilometri pătrați cu o populațiune de 2,007,919, astfel noul stat ar avea o suprafață de 99,873 kilometri pătrați cu o populațiune de 2,823,865.

Principele Bulgariei a ordonat mobilizarea armatei sale.

Pentru ocuparea Rumeliei-orientale Bulgaria poate întrebuița 24 batalioane, 9 excadroane, 12 baterii cu 96 tunuri. Milițienii din

Rumelia au 12 batalioane între cari sunt și Mahomedani. Sultanul are la dispozițiune două corpuri de armată; cel dintâi e în Constantinopol și al doilea e la Adrianopol. Fiecare din aceste corpuri se compune din două divisiuni cu 28 batalioane, 24 excadroane și 12 baterii, astfel că Poarta poate imediat să pună în mișcare în contra Bulgariei 56 batalioane, 48 excadroane și 24 baterii. Afară de aceasta, Turcia ar mai pute pune în mișcare în contra Bulgariei și corpul al treilea din Bitolia. După noua organizațiune militară Turcia mai are și în Asia patru corpuri.

Cronică.

Părechia regală română și-a întrerupt petrecerea în Germania; dînsa sosese ați la Viena și va călători fără întârziere direct la București. Scirea de mai nainte, că adică părechia regală s'ar fi rentors deja la București, a fost neadeverată.

*

Status-ul bisericii catolice din Transilvania și-a terminat lucrările. Numărul deputaților, cari au fost verificați e de 153 clericali și 122 mireni.

*

Colportagiul produselor literare străine. Ministrul de interne a dat o ordinațiune, conform căreia colportagiul produselor literare străine e permis numai prelângă producerea unei concesiuni ministeriale.

*

Expulsările Polonilor. Deputații poloni din Reichstrath au hotărît să se adreseze la contele Taaffe protestând în contra expulsărilor din Prusia a Polonilor.

*

Anarhisti boemi. Din Reichenberg se serie, că în noaptea de Duminecă pe Luni s'au afișat pe pereții caselor scrieri anarhistice concipate în limba cehă. Pe aceste scrieri volante e indicat ca loc al tipării Newyork-ul.

*

Schimbări diplomatice. „Berliner Tageblatt“ spune că comitele Herbert Bismarck este desemnat ca ambasador la Paris în locul principelui de Hohenlohe.

*

Pentru Țiarul „L'Indépendance roumaine“ care a fost cumpărat decătră dl G. Lahovary cu sumade 150,000 lei, s'au plătit d-lui Ciurcu 35,000 de lei. La 15 Ianuarie 1886 se va vîrșa suma de 35,000. În urmă se va da 30,000 de lei pe an până la achitarea sumei de 150,000. Se va mai plăti o rentă viageră de 5,000 lei pe an pentru tot timpul cât va apăre Țiarul sub orice titlu și ori-care proprietar ar fi.

*

Expulsiunile Germanilor din Rusia au început. Un cetățean, care locuiesce încă dela 1848 în Polonia rusească, a vizitat zilele acestor redacțiune Țiarului „Dziennik Poznanski“ și a făcut acolo următoarele declarații: Eu și încă cu 260 persoane, am fost în același timp isgoniți. În Varșovia am fost legați cot la cot la gara drumului de fier despre Petersburg și am fost conduși astfel câte doi cu doi la gara drumului de fier spre Viena, însoțiți fiind de soldați cu săbiile scoase. De aci am fost aduși la Mislovitz, unde am fost puși în libertate, fără ca să ni se deie cel mai mic ajutor. În tot timpul, cât a ținut călătoria, nu ni s'au dat decât 10 copeici pe Ți.

*

Cholera în Italia. Scirile din Roma spun, că epidemia ia un caracter foarte serios în Palermo. Într-o singură Ți au fost 132 casuri de choleră și 63 morți. Poporațiunea se opune ori-cărui tratament medical și atacă cu armele pe agenții polițienesci, cari supraveghează la executarea măsurilor sanitare. Într-o astfel de încăerare a fost rănit alaltăieri un comisar polițienesc, ear' un cetățean a fost omorît. Garnisona este tăbărită pe muntele Pellegrino.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Sofia, 24 Septemvrie n. Scirile că trupele turcesci au trecut granițele Rumeliei și au ocupat mai mult localități, au produs în toată Bulgaria o mișcare. Sobraniabulgară a votat unanim toate cererile făcute de minister, a aprobat măsurile luate și a decis să adreseze Țarului o rugare ca să permită ofițerilor rusesci venirea aci.

București, 24 Septemvrie n. Un incendiu a prefăcut în cenușă spitalul militar. Paguba e însemnată. Nu e de a se deplânge nici o pierdere de vicia omească.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar**

Sciri economice.

Starea sămănăturilor în Ungaria, Bănat  i Transilvania.
(Raport oficial dela 3—17 Septembrie.)
(Fine.)

Comitatul Mur  s-Turda. Treieratul în unele p r i încă decurge; gr un ele gr ului n'au corespuns a tept rilor. Ov sul s'a cărat deja; cuantitative rezultatul e. mul umitor; cualitative încă promise a fi bun. Cositul ot vii e terminat.

Comitatul T rnavei-mari. C ratul  i treieratul bucatelor de toamnă s'a terminat; rezultatul e de tot submijlociu. Ov sul a dat bine. Or ul e de mijloc. Cucuruzul  i alte plante de săpat au suferit mult în urma ploilor reci din urmă. Cucuruzele promis o recoltă foarte slabă. C nep   i în s'a produs mult  i bun. Cositul  i uscatul ot vei decurge acum cu rezultat bun. P  unile s nt bune. Animalele de casă s nt sănătoase. Dintre poame, pere  i mere sînt foarte multe.

Comitatul S lagiului.  n cercurile S lagiu,  imleu, T  nad  i Jib u, bucatele se treer ; cuantitatea e mul umitoare. Cualitatea gr ului  i a s c rei e foarte bună. Cucuruzele promis o recoltă bună; ele cer însă căldură pentru a se coace. Strugurii sînt foarte frumo i, dar în privin a cuantit  i culesul promise a da un rezultat numai bun or. Animalele de casă s nt sănătoase.

Comitatul Sibiului.  n cercurile Sebe ul-s s esc  i Sibiin treieratul încă nu s'a terminat pretutindine; rezultatul se poate numi mul umitor. Plantele de săpat vor da o produc iune bună. Struguri  i poame sînt multe. Vitele s nt sănătoase.

Comitatul Solnoc-Dob ca.  n cercurile Gherla, Betlean, Sic, Chichiș  i Ilonda-mare timpul a fost foarte nepriincios pentru lucrările de c mp. Seceratul gr ului de primăvară e terminat; rezultatul e slab, deoarece-ce din cauza secetei îndelungate nu s'a putut desvolta. Cositul f nului e terminat pretutindene; în privin a cantit  i rezultatul e mai pu in decât în anul trecut. C nepa nu s'a putut culege în urma ploilor ce au c  ut tocmai pe timpul culesului

ei. Rapi a se desvoaltă frumos. Cucuruzele, cari promiseau la început foarte mult, au rămas îndărăt în crescere. Poame s nt mul i oare. Porcii pier în unele p r i de vărsat.

Comitatul Turda-Arie .  n cercurile Iara-de-jos  i Turda, seceratul bucatelor de primăvară a fost împedecat prin ploile continue. Cucuruzele sînt destul de desvoltate, dar' au lipsă de căldură pentru a se coace. Celelalte plante de săpat s nt frumoase. Otava a dat o produc iune slabă; lipsa de nutre  se simte deja. Vitele s nt sănătoase.

Comitatul Odorheiului.  n cercurile Homorod  i Cristurul-s cuiesc, seceratul  i treieratul ov sului încă nu s'a terminat; rezultatul se arată a fi numai mijlociu. Cucuruzele dela   es promis o recoltă bună; cele de pe dealuri s nt mărunte  i rari în gr un e. Rapi a a dat un rezultat bun. Otav  e pu in . Poame, afară de prune, sînt multe. Vitele s nt sănătoase.

Conform acestui raport oficial, treieratul e terminat în general încă  i pe la economiile mari. Excep iune fac c teva comitate ardelen  i p r ile de sus ale Ungariei, unde treieratul ba chiar  i seceratul ov sului încă nu e terminat. Ogoritul e preste tot locul terminat, ba în multe p r i seamănă chiar, Rapi a e sămănată; în multe p r i a  i r sarit frumos, afară de unele  inuturi unde a fost pustiită în parte de insecte. Plantele de săpat, cu o mică excep iune se desvoaltă frumos.

Struguri s nt mul i  i buni; din unele p r i au sosit pl ngeri, despre putre ire. Calitateavinelui promise a fi foarte bună.

Otava e slabă pretutindene. Poame sînt foarte multe.

T rgul de r m tori în Steinbruch.  n 22 Septembrie n. s'a notat: unguresci b tr ni gri 43.— cr. p n  44.— cr., unguresci gri, tineri 45.— cr. până 45.  cr., de mijloc 45.  cr. până 46.  cr., u ori 46.— cr. p n  47.— cr., marfă  er neasc , grea 43.— cr. p n  46.— cr., de mijloc 43.— cr. p n  45.— cr., u oar  45.— cr. p n  47.— cr., rom nesci de Bakony, gri —.— cr. p n  —.— cr., transito de mijloc —.— cr. p n  —.— cr., transito u ori —.— cr. p n  —.— cr., transito s rbesci,

gri 47.  cr. până 48.  cr., transito de mijloc 48.— cr. p n  49.— cr., transito u ori 47.— cr. p n  48.— cr., în-gr  a i cu ghindă —.— cr. p n  —.— cr. per 4  cumpen i la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 22 Septembrie st. n.

Gr u (din Banat): 72—73 Kilo fl. —.— pănă —.— 74—79 Kilo fl. —.— până —.—, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. —.— pănă —.—, 74—79 Kilo fl. 7.30 p n  7.70, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. —.— pănă —.—, 74—79 Kilo fl. 7.20 p n  7.55, (de Alba-Regal ) 72—74 Kilo fl. —.— p n  —.—, 74—79 Kilo fl. 7.30 p n  7.70, (de Bacsk ) 72—74 Kilo fl. —.— p n  —.—, 74—79 Kilo fl. —.— p n  —.—, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. —.— p n  —.—, 74—79 Kilo fl. 6.35 p n  7.35.

S cara (ungureasc ) 70—72 Kilo fl. 6.— p n  6.20. Or  (nutre ): 60—62 Kilo fl. 5.40 p n  5.85; (de ber rie) 62—84 Kilo fl. 6.20 p n  9.—.

Ov s (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.— p n  6.20. Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.50 p n  5.60; de alt soi fl. 5.50 p n  5.55.

Rapi a fl. 9.  p n  11.—; de Banat fl. 11.  p n  11. .

M laiu (unguresc): fl. 5.80 p n  6.25.

Timpul de furnizare.

Gr u (prim var ) 75 Kilo fl. 7.86 p n  8.88 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.19 p n  7.18.

S cara (prim var ) 69.  Kilo fl. 6.23 p n  6.25. Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.47 până 5.49.

Rapi a (August—Septembrie) fl. 5.89 până 5.90. Spirit (brut) 100 L. fl. 26.50 până 27.—.

LOTERIE.

Tragerea din 23 Septembrie st. n.

Brünn: 17 88 25 43 67.

Cursul pie ei din Sibiu.

din 24 Septembrie st. n. 1885.

H rtie-monetă română Cump. 8.78 v nd. 8.83
Lire turcesci " 11.13 " 11.18
Imperiali " 10.13 " 10.18
Ruble rusesci " 1.20 " 1.21

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 23 Septembrie st. n. 1885.

Renta amort. (5 ) Cump. 93.— v nd. 94.—
" Rur. conv. (6 ) " —.— " —.—
Act. de asig. Dacia-Rom. " 277.— " 280.—
Banca națională a României " 1234.— " 1240.—
 mpr. ora . Bucuresti " 30.— " 32.—
Credit mob. rom. " —.— " —.—
Act. de asig. Națională " 224.— " —.—
Scrisuri fonciare urbane (5 ) " —.— " 89. 
Societ. const. " 174. 
Schimb 4 luni " —.— " 34.—
Aur " —.— " 10.80

Bursa de Budapesta

din 23 Septembrie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6  96.9
" " h rtie " 4  89.9
 mprumutul căilor ferate ung. 148.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 96.5
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 124.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 109.5
Bonuri rurale ung. 102.—
" " " cu cl. de sortare 101.5
" " " b n t ne-tim  ene 101.7
" " " cu cl. de sortare 101.2
" " " transilvane 101.—
" " " croato-slavone 102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 117.—
 mprumut cu premiu ung. 121.—
Losuri pentru regularea Tisei  i Segedin 81.7
Renta de h rtie austriac  82.2
" " argint austriac  108.7
Losurile austr. din 1860 138.5
Ac iunile băncei austro-ungare 865.—
" " de credit ung. 280.7
" " " austr. 280.4
Argintul —.—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred.  i ec. „Albina“ 101.—
Galbeni  mp r tesci 5.8
Napoleon-d'ori 9.9
Mărci 100 imp. germ ne 62.10
Londra 10 Livres sterlinge 126.30

Bursa de Viena

din 23 Septembrie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6  97.40
" " h rtie " 4  90.40
 mprumutul căilor ferate ung. 148.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 97.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) —.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 108.50
Bonuri rurale ung. 101.—
" " " cu cl. de sortare 101.25
" " " b n t ne-tim  ene 102.—
" " " cu cl. de sortare 101.25
" " " transilvane 101.—
" " " croato-slavone 102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 117.—
 mprumut cu premiu ung. 1207.5
Losuri pentru regularea Tisei  i Segedin 81.85
Renta de h rtie austriac  82.—
" " argint austriac  107.90
Losuri austr. din 1860 138.70
Ac iunile băncei austro-ungare 864.—
" " de credit ung. 282.—
" " " austr. 281.50
Argintul —.—
Galbeni  mp r tesci 5.92
Napoleon-d'ori 9.99
Mărci 100 imp. germ ne 61.90
Londra 10 Livres sterlinge 126.15

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu					
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porcano		Tren de porcano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de porcano	Tren de porcano	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de porcano	Tren omnibus	Tren de porcano	Tren accelerat						
Viena	—	7.15	—	—	București	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	—	Teiuș	12.39	11.09	3.56	5.20	Copșa mică	—	—	3.02	1.11	
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	—	Alba-Iulia	1.10	11.56	4.27	5.57	Șeica mare	—	—	3.30	1.32	
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	—	Vințul de jos	—	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01	
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	—	10.44	2.27	—	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	—	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24
Oradea-mare	{	5.33	6.46	—	{	6.22	10.51	2.55	—	{	4.—	6.05	—	{	Orăștia	—	1.19	5.41	—	Sibiu	—	—	10.25	11.47	
		—	—	9.37		1.52	Feldioara	7.01	11.18		3.38	—	—		1.48	6.08	—	—	10.46						12.05
Varad-Velencze	—	—	9.45	2.—	Apatia	7.33	11.36	4.17	—	Glogovaț	—	4.13	6.19	—	Deva	—	2.35	6.39	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	Ágostonfalva	8.01	11.51	4.47	—	Pauliș	—	4.51	7.—	—	Branicica	—	3.04	7.04	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50	
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	8.45	12.23	5.42	—	Radna-Lipova	—	5.10	7.23	—	Ilia	—	3.36	7.29	—	Copșa mică	—	—	11.52	1.07	
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	10.10	1.19	7.37	—	Conop	—	5.38	7.51	—	Gurasada	—	3.50	7.41	—						
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighisoara	10.39	1.37	8.21	—	Bérezava	—	5.57	8.10	—	Zam	—	4.25	8.12	—						
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—	Soborșin	—	6.42	8.58	—	Soborșin	—	5.09	8.49	—						
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	Mediaș	11.54	2.25	9.43	—	Zam	—	7.14	9.28	—	Bérezava	—	5.56	9.29	—						
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	Copșa mică	12.12	2.36	10.02	—	Gurasada	—	7.43	9.56	—	Conop	—	6.18	9.49	—						
Stana	—	—	3.29	5.27		{	12.37	2.41	6.—	—	Ilia	—	8.01	10.17	—	Radna-Lipova	—	6.57	10.23	6.14					
Aghiriș	—	—	4.—	5.50	Micăsasa	12.56	—	6.20	—	Branicica	—	8.21	10.38	—	Pauliș	—	7.12	10.37	6.30						
Ghirbău	—	—	4.18	6.02	Blaj	1.30	3.13	6.59	—	Deva	—	8.47	11.05	—	Gyorok	—	7.27	10.52	6.47						
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	Crăciunel	1.45	—	7.15	—	Simeria (Piski)	—	9.40	11.55	—	Glogovaț	—	7.56	11.18	7.17						
Cluj	{	—	10.01	5.05	Teiuș	2.34	3.45	7.43	—	Orăștia	—	10.10	12.24	—	Arad	{	8.10	11.32	7.32	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05	
		12.05	10.16	—	Aiud	2.55	4.01	8.—	—	Șibot	—	10.34	12.53	—			9.—	12.20	8.10						—
Apahida	12.31	—	—	7.26	Vințul de sus	3.17	—	8.29	—	Vințul de jos	—	11.04	1.22	—	Szolnok	—	2.39	4.53	12.—						
Ghiriș	2.16	11.25	—	8.54	Uioara	3.24	—	8.55	—	Alba-Iulia	2.56	6.59	11.21	1.40	Budapesta	—	7.10	8.16	2.10						
Cucerdea	3.32	11.45	—	9.43	Cucerdea	3.36	4.29	9.04	—	Teiuș	3.30	7.33	12.05	2.24	Viena	—	—	6.05	8.—						
Uioara	3.41	—	—	9.51	Ghiriș	4.11	4.50	9.32	—	Simeria (Piski)—Petroșeni					Petroșeni—Simeria (Piski)										
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58	Apahida	5.36	—	10.32	—	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Aiud	4.25	12.08	—	10.24	Cluj	{	6.08	6.08	12.59	8.—	Tren omnibus				Tren omnibus				Tren de porcano						
Teiuș	5.10	12.29	—	10.59			6.29	—	—	8.34	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano						
Crăciunel	5.44	—	—	11.28	Nedeșdu	6.45	—	—	8.59	Tren omnibus				Tren omnibus				Tren de porcano							
Blaj	6.02	12.57	—	11.44	Ghirbău	7.—	—	—	9.56	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	Aghiriș	7.26	—	—	10.16	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Copșa mică	7.—	1.32	5.40	1.01	Stana	7.48	7.14	—	11.04	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Mediaș	—	1.45	6.01	1.22	Huiedin	8.28	7.43	—	12.17	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Elisabetopole	—	2.06	6.40	1.56	Ciucia	8.47	—	—	12.47	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Sighisoara	—	2.38	7.35	2.44	Bucia	9.06	—	—	1.21	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Hașfalău	—	2.50	8.01	3.02	Bratca	9.26	8.22	—	2.05	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Homorod	—	3.48	10.05	4.41	Rév	10.01	8.48	—	3.08	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Ágostonfalva	—	4.19	11.02	5.30	Mező-Telegd	10.20	—	—	3.39	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Apatia	—	4.34	11.37	6.03	Fugyi-Vásárhely	10.30	—	—	3.55	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Feldioara	—	4.53	12.32	6.35	Varad-Velencze	10.37	9.13	—	4.06	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Brașov	{	—	5.20	1.09	{	10.51	9.18	10.37	—	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
		—	5.30	1.50		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
Timiș	—	6.07	2.48	—	P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
Predeal	—	7.30	3.23	—	Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano							
București	{	—	11.35	9.40	—	Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano						
		—	—	—	—	Viena	3.—	8.—	6.05	—	Tren de porcano				Tren omnibus				Tren de porcano						

Nota: Numerii incuadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.